

การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นิเทศภายในโรงเรียนเอกชน
สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

นางมารศรี มหาคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิตศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1125-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒ ๓.๓. ๒๕๔๖

I ๒๐๒๒๖๘๙๕

A STUDY OF THE PERFORMANCE OF
INTERNAL EDUCATIONAL SUPERVISORS IN PRIVATE SCHOOLS
UNDER THE CHURCH OF CHRIST FOUNDATION IN THAILAND

Mrs. Marasri Mahakun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1125-3

มารศรี มหาคุณ : การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสังกัดมูลนิธิต่างแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย (A STUDY OF THE PERFORMANCE OF INTERNAL EDUCATIONAL SUPERVISORS IN PRIVATE SCHOOLS UNDER THE CHURCH OF CHRIST FOUNDATION IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : รศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ 198 หน้า. ISBN 974-03-1125-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานของผู้นิเทศภายในโรงเรียนเอกชนสังกัดมูลนิธิต่างแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยใช้กรอบแนวคิดของกลิคแมน (Glickman, 1990) เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา 5 ด้าน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 304 ฉบับ ไปยังผู้นิเทศภายใน และได้รับคืนจำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.11 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้นิเทศภายในโรงเรียน ได้ปฏิบัติงานนิเทศทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้วยการตรวจแผนการสอนโดยดูความสอดคล้องของกำหนดการสอนและหลักสูตร
2. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ให้ครูจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน
3. การพัฒนาหลักสูตร ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรภายในโรงเรียน วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ผู้นิเทศช่วยแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มอย่างอิสระ
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม และให้ทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้นิเทศภายใน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย และอยู่ในระดับปานกลางในด้านการพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร..
ปีการศึกษา.....2544.....

ลายมือชื่อผู้วิจัย.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4383742027 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : INTERNAL EDUCATIONAL SUPERVISORY PERFORMANCE / PRIVATE SCHOOLS
UNDER THE CHURCH OF CHRIST FOUNDATION IN THAILAND

MARASRI MAHAKUN : A STUDY OF THE PERFORMANCE OF INTERNAL EDUCATIONAL
SUPERVISORS IN PRIVATE SCHOOLS UNDER THE CHURCH OF CHRIST FOUNDATION IN
THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 198 PP.
ISBN 974-03-1125-3

The purposes of the research was to study the internal supervisory performances and their problems of the internal educational supervisors in private schools under the Church of Christ Foundation in Thailand. Following and modifying Glickman (1990) conceptual framework on supervisory performance in five tasks. The researcher had distributed 304 questionnaires to the internal supervisors and were returned 280 ones or 92.11%. Statistical analysis on the instrument for data collection was accomplished by frequency distribution, percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows :

The internal supervisory performances of the internal educational supervisors in five tasks :

1. Direct Assistance to Teachers was implemented by examination of lesson plans in congruity between the instructional plan and curriculum.
2. Staff Development was implemented by encouraging the teachers in doing portfolio.
3. Curriculum Development was implemented by developing school curriculum in curriculum analysis in order to adjust of learning and teaching activities.
4. Group Development was implemented by showing the ideas and suggesting the group by brain storming.
5. Action Research was implemented by encouraging the teachers to have an action research workshop and doing action research in learning and teaching activities.

The problems for the performance of the five tasks were found as the most at the low level, except curriculum development was as the moderate level.

Department.....Educational Administration..... Student's signature..... *M. Tunis*
Field of Study.....Supervision and Curriculum Development... Advisor's signature..... *V. Boonswadi*
Academic Year.....2001.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากความกรุณาอย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ และแนะแนวทางในการปรับปรุงความถูกต้องในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยความเมตตาที่มีต่อศิษย์มา โดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ประสบการณ์ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยและโรงเรียน กรุงเทพมหานครคริสเตียนวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆทุกคนที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจและทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จลงได้เป็นอย่างดี

มารศรี มหาคุณ

เมษายน 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การนิเทศการศึกษา.....	10
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	11
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	13
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	15
การนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	16
ความหมายของการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	17
ความมุ่งหมายของการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	18
ความจำเป็นของการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	21
หลักการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	23
กระบวนการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	26
วิธีการจัดการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	28
ผู้นิเทศการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทของผู้นิเทศการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	31
งานการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน.....	35
งานนิเทศการศึกษตามแนวคิดของกลิคแมน.....	37
การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง.....	38
การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ.....	45
การพัฒนาหลักสูตร.....	53
การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม.....	66
การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน.....	72
โรงเรียนเอกชน.....	81
ความเป็นมาและความสำคัญของโรงเรียนเอกชน.....	81
โรงเรียนเอกชนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย.....	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88
3 วิธีดำเนินการวิจัย	92
ประชากรที่ศึกษา.....	92
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้นิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน.....	97
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้นิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน.....	103
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของ ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	124

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	132
สรุปผลการวิจัย.....	132
อภิปรายผลการวิจัย.....	139
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	147
รายการอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	157
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	158
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	159
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียน.....	165
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	167
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	188

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	94
2 แสดงค่าร้อยละของสถานภาพของผู้นิเทศภายในโรงเรียน.....	97
3 แสดงค่าร้อยละของการดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงของผู้นิเทศ ภายในโรงเรียน.....	104
4 แสดงค่าร้อยละของการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้นิเทศภายใน โรงเรียน.....	110
5 แสดงค่าร้อยละของการพัฒนาหลักสูตรของผู้นิเทศภายในโรงเรียน.....	112
6 แสดงค่าร้อยละของการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้นิเทศภายในโรงเรียน.....	118
7 แสดงค่าร้อยละของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของผู้นิเทศภายในโรงเรียน.....	121
8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของปัญหาเกี่ยวกับ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	125
9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของปัญหาเกี่ยวกับ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	127
10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของปัญหาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	128
11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของปัญหาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	130
12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของปัญหาเกี่ยวกับ การวิจัยในชั้นเรียนเชิงปฏิบัติการของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	131